

**Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PORODIČNOG ZAKONA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, oktobar 2013. godine

**PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PORODIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
PO HITNOM POSTUPKU**

Predlažemo donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine po hitnom postupku, obzirom da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi iz člana 191. stav 2. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07 i 2/08) i člana 186. stav 2. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH“ br. 27/03 i 21/09).

Naime, Odlukom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: AP-369/10 od 24.05.2013. godine, naložena je obaveza Parlamentu Federacije BiH i Vladi Federacije BiH da preduzmu mjere iz svoje nadležnosti u pravcu osiguranja poštivanja zabrane diskriminacije iz člana II/4 Ustava Bosne i Hercegovine i člana 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, u vezi sa pravom na pristup Sudu iz člana II/3.e) Ustava BiH i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, te da u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja odluke o tome obavijeste Ustavni sud BiH.

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PORODIČNOG ZAKONA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Porodičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 35/05 i 41/05), član 43. briše se.

Član 2.

U članu 45. stav 1. mijenja se i glasi:

„ (1) Prije pokretanja postupka za razvod braka bračni partner ili oba bračna partnera koji imaju djecu nad kojom ostvaruju roditeljsko staranje, kao i za vrijeme trudnoće žene, dužni su podnijeti zahtjev za posredovanje fizičkom i pravnom licu ovlaštenom za posredovanje.“.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA PORODIČNOG ZAKONA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I. – USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV. A. 20. (1) d) i člana IV. C. 3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, Parlament Federacije BiH nadležan za donošenje Zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, a članom IV. A. 20. (1) d), propisano je da pravila postupka potrebna da bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti u postupcima pred sudovima i organizaciji svih sudova bit će utvrđeni zakonima Federacije. Obzirom da se ovim zakonom uređuje postupci pred sudovima koji se vode iz oblasti porodično-pravnih odnosa, proizilazi da navedena odredba predstavlja ustavnopravni osnov za njegovo donošenje.

II. – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni sud Bosne i Hercegovine donio je Odluku broj: AP-369/10 od 24.05.2013. godine, kojom je utvrdio kršenje zabrane diskriminacije iz člana II/4 Ustava Bosne i Hercegovine i člana 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, u vezi sa pravom na pristup Sudu iz člana II/3.e) Ustava BiH i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

U navedenoj odluci Ustavnog suda BiH rečeno je da član 43. Porodičnog zakona Federacije BiH, nije u skladu ni sa Ustavom BiH niti sa odredbama Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava, odnosno da navedena odredba ne zadovoljava potreban zakonski kvalitet u mjeri u kojoj bi se poštivali standardi iz prethodno navedenih članova Ustava BiH i Evropske konvencije.

Naime, u članu 43. Porodičnog zakona Federacije BiH propisano je:

„Muž nema pravo na tužbu za razvod braka za vrijeme trudnoće žene ili dok njihovo dijete ne navrší tri godine života“. Ova odredba je od strane Ustavnog suda BiH ocijenjena kao diskriminirajuća prema spolu u vezi sa pravom na pristup Sudu, jer to pravo nije uskraćeno ženi-majci i samim tim dolazi do različitog tretmana supružnika. U obrazloženju presude navedeno je da pravo na pristup Sudu nije neograničeno, ali da za bilo kakvo ograničenje tog prava mora postojati razumno i objektivno opravdanje, što Sud u konkretnom slučaju nije utvrdio.

Naime, prema mišljenju Ustavnog suda, u realnom životu, čak i uz postojanje ove odredbe ne može se spriječiti da muž, odnosno otac djeteta i bez razvoda fizički napusti majku i dijete. Također, Sud zapaža da Porodični zakon ima niz odredaba koje regulišu prava i dužnosti roditelja u pogledu staranja i izdržavanja djece, kao i pitanja izdržavanja bračnog partnera koji nema sredstava za život. Dakle, ne postoji

zakonska prepreka da se, u skladu sa drugim odredbama zakona, zaštite interesi djeteta i žene-majke ukoliko postoji potreba za takvom zaštitom, iz čega proizilazi da ne postoji opravdanje za različito tretiranje supružnika.

U predmetnoj presudi utvrđena je obaveza Parlamentu Federacije BiH i Vladi Federacije BiH da preduzmu mjere iz svoje nadležnosti u pravcu osiguranja poštivanja prethodno pobrojanih prava iz Ustava BiH i Evropske konvencije, te da u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja odluke o tome obavijeste Ustavni sud.

III. - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Članom 1. Prijedloga zakona predviđa se brisanje člana 43. Porodičnog zakona. Naime, predmetnim članom je propisano da muž nema pravo na tužbu za razvod braka za vrijeme trudnoće žene ili dok njihovo dijete ne navrši tri godine života. Obzirom da je presudom Ustavnog suda BiH ocijenjeno da se predmetnim članom vrši diskriminacija po osnovu spola u pravu pristupa Sudu jer pravo na tužbu za razvod braka nije uskraćeno ženi-majci, te da prema mišljenju Suda navedena zabrana u stvarnom životu ne može polučiti rezultate u smislu faktičkog razdvajanja i očuvanja bračne zajednice, predloženo je brisanje ovog člana.

Članom 2. Prijedloga izvršena je korekcija stava 1. člana 45. koja je neophodna zbog brisanja člana 43. Zakona. Naime, u istom je propisana obaveza pokretanja postupka posredovanja pred ovlaštenim organom za posredovanje, prije pokretanja postupka za razvod braka. Radi preciznije formulacije isti je proširen i decidno ja navedeno da se postupak posredovanja mora sprovesti i u slučaju trudnoće žene.

IV.- FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE PORODIČNOG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Član 43.

Muš nema pravo na tužbu za razvod braka za vrijeme trudnoće žene ili dok njihovo dijete ne navrši tri godine života.

Član 45.

(1) Prije pokretanja postupka za razvod braka bračni partner ili oba bračna partnera koji imaju djecu nad kojom ostvaruju roditeljsko staranje dužni su podnijeti zahtjev za posredovanje fizičkom i pravnom licu ovlaštenom za posredovanje.

(2) Federalni ministar rada i socijalne politike u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona propisat će uvjete koje mora ispuniti osoba iz stava 1. ovog člana. Izbor fizičkog i pravnog lica koje ispunjava uvjete izvršit će federalni ministar rada i socijalne politike na osnovu javnog poziva objavljenog u dnevnoj štampi. Popis izabраниh lica dostavit će Federalnom ministarstvu pravde.

(3) Zahtjev za posredovanje mogu podnijeti i bračni partneri koji nemaju djecu nad kojom ostvaruju roditeljsko staranje.

(4) Bračni partner nije dužan podnijeti zahtjev za posredovanje ako je boravište drugog bračnog partnera nepoznato najmanje šest mjeseci i ako je bračnom partneru oduzeta poslovna sposobnost.